

ПРОПОВЕД
СВЕТИ БАТАШКИ МЪЧЕНИЦИ

А кога влизате в някоя къща, поздравявайте я, казвайки: мир на тази къща! И ако къщата бъде достойна, вашият мир нека дойде върху нея;(Мат.10:12,13)

Досточтими сестри, обични в Господа братя и сестри,

Когато влезеш в нечий дом и стопанинът на къщата те сложи да седнеш на трапезата сред хората най- близки до сърцето му, сред хората, били му във всичко верни, които във всичко са били с него и в нищо не са го предали, тогава нищо не може да се сравни с такава милост. Защото тя се дава на малцина и върху тях почива светият мир на този дом, на тази къща. Нищо не може да се сравни с такава радост да влезеш с последните, а да получиш с тях наравно от дела на първите. Това възлюблени е милост. Милост свише към нас недостойните Божи чедра, които в тази трета подред година всемилостивият Владика е сподобил да седнем на Неговата трапеза, на трапезата Господня, за да участваме в тихата радост на тези Негови приятели, които още преди 135 години бе извикал при Себе Си. В нестихващата радост на тези Негови възлюблени, които като първи бе приел при Себе Си, които като първи бе обикнал, които като първи Му откликнаха. В тази радост Бог ни е извикал днес и с тази радост нека да се поздравим. Това е радостта на Възкресението, това е радостта на Православието, това е радостта на батачани. Защото право беше щото тези, които Господни бяха до последния си дъх, и ние да узнаем, и ние да признаем. Макар и след 135 години. В този ден на нас се дава милост. В този ден на нас ни се явява святост и всички Бог ни призовава да влезем в Неговата радост,

да влезем в радостта на батачани. На нас ни се подава залък, огромен залък от Господнята трапеза, та никой да не си отиде гладен, никой да не си отиде празен. Защото този е пирът на вярата Христова, на вярата спасителна, на вярата отеческа. На всички се подава този залък.

И нека, братя и сестри нека не се оприличим на Иуда, който като взе залъка, подаден му от Господа, веднага излезе и отиде да Го предаде. Светите баташки мъченици са тук при нас, защото техните свети мощи са живите залъци, откъснати от живото Господне Тяло и подадени нам по великата Божия милост; Тези залъци са напоени с истинската, Христовата вяра, в която горяха онези от тях, които носеха Господа в себе си. Нека не вземаме тези залъци в дланта си като нещо малко, като нещо безразлично; защото те са израсли из недрата на здравата Христова скала, която светите просветители на славянските народи с равноапостолни усилия положиха, та никой, който стои върху Нея да не отпадне. Тези батачани са истинската благодатна почва, приела в себе си живите семена на Божието слово; те са тази признателна България, която никога не е попадала под робството на поробител, защото винаги е имала Спасителя в себе си; те са тези човеци, които по Божи промисъл са се родили българи, живели са във времена на потисничество, но са избрали да бъдат Христови; родили са се в робство, но са били свободни; те никога не са носели срама на робската участ, онзи срам, който ние свободните твърде често забравяме да изпитваме, когато доброволно предаваме род и вяра. Защото в мига, когато забравим този срам, ние ставаме работници на нечия чужда нива; превръщаме се в копачи на чуждо лозе, от чието грозде рано или късно ще трябва да ядем, защото за него сме работили, за него сме дарили свободата си;

Онези батачани, които не се посрамяха от своите християнски корени и не поругаха Този, Който бе някога приел поругание от всички; онези от тях, които не подмениха спасителната вяра и не я продадоха на дръвника срещу шепата живот, предлаган им от човеци, които го нямаха- те стоят сега пред нас. Не на мъртъвци, а на живи в Господа човеци са тези свети мощи, които всеки от нас днес може да докосне; техни са ръцете, които не с чалма, а с кръстен знак докосваха челата на децата си; тях всеки трябва да целуне; техни са нозете, с които стъпиха в Господнята пътека, а не в безпътието на срама; и тях днес всеки може да докосне; но техни са и ликовете, в чиито бели мощи са заключени забравените им от всички ни очи; очите им са още там и още търсят да намерят в погледа ни частицата смирение, частицата любов, частицата християнска мъдрост, която ако бихме я от тях приели не бихме просили от другояверци милостиня. Но тези очи, тях едва ли всеки може да погледне, едва ли всеки иска те да го погледнат.

Знаем ли какво действително са преживели? Можем ли да си представим? Не знаем какви мисли и чувства са дълбаели душите и сърцата им, но можем ли да се досетим? Мислим си, че майки, търсещи вода за своите деца, неистово са впивали ръце в земята под краката си; чели сме отнякъде как Лаза бе забола нож в сърцето на онзи, който бе заклал мъжа ѝ; разказвали са ни за дядо Трендафил, който без да отрони дума понесъл върху тялото си мъчения, за които само сме чели. Мислим си, че знаем всичко това, че донякъде дори сме им съпричастни, но истината е, че не знаем нищо, защото нищо не сме разбрали. Не сме разбрали тях, защото в техните души е бил Христос и Него те не са предали; не сме разбрали нищо, защото в техните очи вяра жива е горяла и нея те не са продали; не сме разбрали нищо, защото са търпяли

всичко и никого не са похулили. Телата на децата си са умъртвявали, за да не станат те, невинните, оръдие на бесовете. И тази истина не сме разбрали – че те в себе си, са вярвали, че тъй изкупват участта си, че не геройство за Христа, а своя дълг към Него те изпълват. За тях и всички като тях са думите, с които св. апостол Павел е свидетелствал: никой не нарича Христа Господ освен чрез Духа Светаго; А те го носеха в себе си. Това не сме разбрали- че не мъченици за греховни страсти и не герои за човешка слава, които да подклаждат мнима гордост са искали да бъдат те; това не сме разбрали, а то е важно и след него друго няма;

Обични братя и сестри,

Когато някой се опитва да ни каже кой е пътят, по който е добре да се върви, кои са образите от съвременния свят, които трябва в нас си да изобразим и чиито ценности без стойност да олицетворим, е добре да помним че тук, не другаде, а в нашата земя има едно място, място не с кости; място не със сълзи и отломки, а пълно с живот. Място, пълно с благодатна свобода и истина, достойно място за светии, не робско място на човешки слабости; място, пред което трябва да сведем глава, защото е голямо. Много голямо. Да преклоним глава, и колчем го направим да замълчим; не че с мълчанието си ще намалим или зачеркнем тези 135 години на забрава, години на подмяна, години на потъпкване на истинските им образи; такова мълчание може да бъде само вик на гузна съвест; и в тишината на това мълчание да чуем думите, които още пазят спомена за туй, което след клането не премина, за туй, което след клането не загина. Да помним спомена за батачани, които в света се подвизаха, вярата опазиха, от нея не отстъпиха и земния си път достойно и като свободни свършиха. Свободни от греха,

свободни от смъртта, свободни в Христа ще бъдем и ние, но ако само не отстъпим от вярата, която не потъпкаха, от вярата, която не предадоха, от вярата, която ни открива истинската свобода, в която те живяха; забравим ли я, забравили сме всичко; отиде ли си тя отишли сме си и ние; защото, когато свободата си отива, тя не си отива първа, нито втора, нито трета. Тя чака всичко друго да си иде- тя остава последна. Когато вече няма помен от герои и мъченици и когато всичко живо и душите на всички хора изчезнат от някой край на света, едва тогава свободата ще изчезне от това място и неверник и тиранин ще го завладеят. Ако тези думи на Уолт Уитман означават нещо за отстъпилите от християнските ценности западни народи, то колко по- голяма би трябвало да бъде силата, с която те трябва да звучат сред нас, потомците на живите светии. Колко голямо трябва да бъде собственото ни отстъпление, за да се обърнем и видим действителния ръст на нашите бащи и майки, положили телата си, за да спасят душите си; колко трябва да е голямо то, за да се видим как стоим встрани, някъде там в подножието на духовната им осанка и блуждаем в разни пътища; по един от които бе обаче поел блудния син, за да се прибере в бащиния дом; този блуден син, който живее във всеки от нас, но който не винаги решава да стъпи в пътя, в който Сам Бог да го опъти, спасително да насочи стъпките ни към земната обител, в която днес почиват техните нетленни мощи, за да ги чуем, когато те ни казват: елате, дайте си пръста тук и вижте ръцете ни, дайте ръцете си и ги сложете в ребрата ни; спрете да се съмнявате и повярвайте, защото ние сме тези, които и днес и вовеки ще гледаме Всеблагия Господ в Лицето и с нашите устни ще просим прошка и милост за вас, стоящите встрани. На нас, говорят те, които сме още в света; и на нас затова подобава да вложим в устата си думите на св. цар Соломон: небето и небето на небесата не Те побират, Господи,

толкова по- малко тоя храм, в който почиват мощите баташки; но погледни милостно към молитвата на Твоите раби и към молбата им, с която Твоите раби Те умоляват днес. Да бъдат очите Ти отворени към този храм на българската святост денем и нощем, към това място, за което Си казал: името Ми ще бъде там; ще бъде там в стените, във въздуха, в телата им; чуй, Господи молбата на Своите раби и на Твоя български народ, когато те ще се молят на това място, защото баташките светии в телата си са там в покой; чуй от мястото на Твоето обиталище, от небесата, чуй и помилвай.

Нека, братя и сестри, подобно на светия цар да измолим от Всеподателя, така щото Неговата благодат и милост, с които щедро е обдарил тези просияли Божии угодници, да бъдат над всички ни, а ние да останем в спасителния Му промисъл, да пребъдем в радостта от светлото Му Възкресение и подобно на баташките светии да чуем светлия Му зов: възрадвайте се всички в Царството небесно, ликувайте в чертога на светците, дойдете с Мене всички вие, благословени на Отца Ми. Нему слава, чест и поклонение сега и винаги и през всички векове. Амин.